

PRANEŠIMAS SPAUDAI Nr. 203/24

2024 m. gruodžio 19 d., Liuksemburgas

Teisingumo Teismo sprendimas sujungtose bylose C-244/24 | [Kaduna]¹ ir C-290/24 | [Abkez]²

Perkeltųjų asmenų iš Ukrainos laikinoji apsauga: valstybė narė, išplėtusi šią apsaugą tam tikroms asmenų kategorijoms ir taikanti ją platesniam asmenų ratui, nei reikalaujama pagal Sąjungos teisę, gali panaikinti šią apsaugą nelaukdama, kol pasibaigs pagal Sąjungos teisę suteiktos laikinosios apsaugos laikotarpis

Nyderlandų valdžios institucijos iš pradžių nusprendė išplėsti perkeltiesiems asmenims iš Ukrainos taikomą laikinąją apsaugą ir taikyti ją ir kitų kategorijų asmenims, nei nurodyta Sąjungos teisėje. Vis dėlto vėliau šios institucijos nusprendė panaikinti šios neprivalomos apsaugos taikymą. Sprendime Teisingumo Teismas patvirtino, kad tokiu atveju valstybė narė iš esmės gali panaikinti tokių asmenų teisę į laikinąją apsaugą prieš pasibaigiant pagal Sąjungos teisę suteiktai laikinajai apsaugai. Vis dėlto dėl šių asmenų negali būti priimtas sprendimas grąžinti, kol galioja ši neprivaloma apsauga.

2022 m. po Rusijos ginkluotųjų pajėgų invazijos į Ukrainą Europos Sąjunga sukūrė laikinosios apsaugos mechanizmą iš Ukrainos perkeltiems asmenims³. Ši Sąjungos priemonė privalomai taikoma: i) Ukrainos piliečiams, ii) asmenims be pilietybės ir trečiųjų šalių, išskyrus Ukrainą, piliečiams, kuriems buvo suteikta tarptautinė apsauga; iii) šių pirmųjų dviejų kategorijų asmenų šeimos nariams ir iv) asmenims be pilietybės ir trečiųjų šalių, išskyrus Ukrainą, piliečiams, turintiems leidimą nuolat gyventi Ukrainoje ir negalintiems saugiai ir ilgam laikui grįžti į savo kilmės šalį ar kilmės regioną.

Vis dėlto valstybės narės gali išplėsti laikinosios apsaugos taikymą bet kuriai kitai kategorijai asmenų, iš Ukrainos perkeltų dėl tų pačių priežasčių.

Nyderlandų valdžios institucijos iš pradžių pripažino, kad laikinoji apsauga suteikiama visiems asmenims, turintiems leidimą gyventi Ukrainoje, įskaitant leidimą laikinai gyventi šalyje. Tačiau vėliau šios valdžios institucijos nusprendė tokią apsaugą taikyti tik siauresnei asmenų kategorijai, t. y. asmenims, turintiems leidimą nuolat gyventi Ukrainoje. Keli asmenys, kurie neturi tokio leidimo nuolat gyventi šalyje, tačiau kuriems Nyderlanduose jau buvo suteikta **neprivaloma laikinoji apsauga**, kreipėsi į Nyderlandų teismus.

Nyderlandų Valstybės Taryba ir Hagos apylinkės teismas, posėdžiaujantis Amsterdame, pateikė Teisingumo Teismui klausimus dėl valstybės narės galimybės nutraukti tokiomis aplinkybėmis suteiktą neprivalomą apsaugą ir dėl tokio nutraukimo sąlygų.

Sprendime Teisingumo Teismas priminė, kad laikinosios ir nedelsiant taikomos apsaugos mechanizmas, kuris yra solidarumo ir teisingo atsakomybės pasidalijimo tarp valstybių narių principo išraiška įgyvendinant prieglobsčio politiką, yra išimtinio pobūdžio ir turi būti taikomas tik perkeltųjų asmenų masinio srauto atvejais.

Šiomis aplinkybėmis valstybė narė, suteikusi **neprivalomą laikinąją apsaugą tam tikrai asmenų kategorijai, iš esmės gali panaikinti šių asmenų teisę į tokią apsaugą**. Valstybės narės gali nuspręsti dėl jų suteikiamos neprivalomos laikinosios apsaugos trukmės su sąlyga, kad ji nepradedama taikyti iki Sąjungos institucijų suteiktos laikinosios apsaugos ir baigiasi prieš pasibaigiant Sąjungos institucijų suteiktai apsaugai.

Be to, tokia valstybė narė neprivalomos laikinosios apsaugos gavėjams privalo suteikti leidimą gyventi šalyje, leidžiantį jiems gyventi jos teritorijoje, kol ši apsauga bus panaikinta.

Vadinasi, kol šiems asmenims ir toliau taikoma neprivaloma laikinoji apsauga, jie teisėtai gyvena atitinkamos valstybės narės teritorijoje. Taigi dėl jų negali būti priimtas sprendimas grąžinti, kol atitinkama valstybė narė nenutraukė šios neprivalomos apsaugos.

PRIMINIMAS: Kreipimaisi dėl prejudicinio sprendimo priėmimo valstybių narių teismams, nagrinėjantiems juose iškeltas bylas, suteikia galimybę pateikti Teisingumo Teismui klausimus dėl Sąjungos teisės išaiškinimo ar Sąjungos teisės akto galiojimo. Teisingumo Teismas nenagrinėja nacionalinės bylos. Remdamasis Teisingumo Teismo sprendimu šią bylą turi išspręsti nacionalinis teismas. Šis sprendimas taip pat privalomas kitiems nacionaliniams teismams, nagrinėjantiems panašias problemas.

Žiniasklaidai skirtas neoficialus dokumentas, neįpareigojantis Teisingumo Teismo.

[Visas sprendimo tekstas ir jo santrauka, jeigu rengiama](#), nuo paskelbimo dienos prieinami CURIA tinklalapyje.

Kontaktinis asmuo: Stefaan van der Jeught ☎(+352) 4303 2170

Sprendimo paskelbimo posėdžio vaizdai prieinami [„Europe by Satellite“](#) ☎(+32) 2 2964106

Likite su mumis!

¹ Šios bylos pavadinimas išgalvotas. Jis neatitinka jokios bylos šalies tikrojo vardo, pavardės ar pavadinimo.

² Šios bylos pavadinimas išgalvotas. Jis neatitinka jokios bylos šalies tikrojo vardo, pavardės ar pavadinimo.

³ 2022 m. kovo 4 d. Tarybos [įgyvendinimo sprendimas \(ES\) 2022/382](#), kuriuo pagal Direktyvos 2001/55/EB 5 straipsnį nustatoma, kad iš Ukrainos yra perkeltųjų asmenų masinis srautas, ir pradeda taikyti laikinoji apsauga.